

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-ий Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-ий Верховно Советэй ба ВКП(б)-ий Улан-Удын Горкомой орган.

№ 200 (5352)
суббото
октябрин
11
1947 он
Сэн 20 мүнган

Олон хүүгэдтэй эхнүүдье «Эхын алдар» гэгээн орденуудаар ба «Эхын медаль» гэгээн медальнуудаар шагнаха тухай. **Б. Дымбрылов**—Убэдэ бэлэхэл ябуулагданагүй. **Ц. Сампилов**—Урангай даний выставгад бэлэхэл. **П. Хадалов**—Партийн айкомой хүдэлмэри тухай.

Гурбадахи нюурта: Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи конгрессдэй 1947 оной октябрин 6-ай заседан дээр греческо асуудал тухаша А. Я. Бишинскийн хэлээн үгс. **Дүрбэдэхи нюурта:** **Ж. Балданмагон**—«Заготерпогой» пункт дээр. Республикын сонин. **А. Гуревич**—Белгийт гүльгөршөн: Редакция ерөнөн ботэс.

ПАРТИЙНА СУГЛААН

Мүнөө бүхы советско арад болбол большевистскэ партиин, төрөнэй Центральна Комитетей ба Агуухэ Сталиной үдэр бурян ударидалта дор ажаба, СССР-ий арадай ажыхы нэгдээн бодхоох ба улам саашань хүтжөөхэ сталинска шонэ табанжалой түсөбнэ бөдүүлдхын түлөө эршэмтэй шагнаар төмсөжэ байна. Нимэ үдэр партиин хүдэлмэринэ улам ехээр найжаруула абдал партиорганизацинуудай мүндөөрэй шухалын шухала зориго болоно.

Партийна организацинууд болбол партийно-политическэ болон партийно-эмхидхэй хүдэлмэринэ үдэр бүхэндэ үргэжөөр абуулжа, өөһдөнгөө гэгшүүдэ идейнэ ба политическэ талаар хүмүүжүүлжэ байна. Ленин-Сталиной Агуухэ илалдашайг партиин зоргодо орожо, төрөнэй гэгшүүдэй өөр хөндөлтэйгөөр сахижа ябаха коммунист бүхэнэй аргун нангин улга хүн.

Дайн сэрэгтэй нүүлдхи айхабар ехэ зоригоонудые амжалтагайгаар бөдүүлдхэ абдал коммунистуудые идейнэ-политическээр хүмүүжүүлхы партина организаци ба төрөнэй хүтэлбэрлэлтэ бүхэнөө өрилгэ хэнэ. Коммунистуудые, илангага залуу коммунистуудые политическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ партина суглаан большевистскэ бүргүүл мүн гэжэ бидэнь манай парти, төрөнэй вождь нүхэр Сталин хургана.

Тимэвэз партина суглаануудые бүхы коммунистуудай эдөхитэй хабаадалгатайгаар удаа дары, хайн бөлөххөлтэйгөөр үргэргэхэ абдал улга шухала болоно. Тиин, манай областой партина организацион олонхи организацинууд энэ шухала зоригоого зүбөөр ойлгоо. Жэшээ болгон хэлэхэдэ, Мухаршээрэй аймагай «Красный Заган» колхозой партина экин организаци (секретаринь нүхэр Иванов) коммунистуудайнга эдөхитэй хабаадалгатайгаар партина суглаа нара бүр хөөр дахин үргэргэдэ байха юм.

Суглаан дээр партиин доторой хүдэлмэринэ найжаруула тухай асуудал зүбшэн хэлсэдэг байна. Мүн агитационно-образовательн хүдэлмэрин хэр зэргээр ябуулагдажа байха ба социалистическэ мүрсөөнэй ябаса тушаг хэтэ мэтын тон шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг болоо. Тус партина организациин коммунистууд суглаанда эдөхитэйгөөр хабаадалсажа, шүүмжэлгэ ба өөргөө шүүмжэлгэ абдалыс нүүр сахинуугөөр хэжэ, хүдэлмэридхи дутуу дундануудаа мүүрүлдэг байна.

ВКП(б)-гэй айкомуудай, райкомуудай хүтэлбэрлэлхэ хүдэлмэрилгэшдэ, түрүүшын өмдөөдэ төрөнэй өмхидхэй-инструкторске табангуудай хүдэлмэрилгэшдэ болбол партина суглаан найн бөлөххөлтэйгөөр, еһотой большевистскэ бүргүүлн шнэгээр үргэргэхэ абдалыс хангаха үүрэгтэй.

Республикын МТС-үүд тракторна хүдэлмэрин жэлэй түсэб дүүргэбэ

Бэлэхэл түгэдээр хабарай полевой хүдэлмэринэ ехилэн манай республикын машинно-тракторна станцинууд тракторна хүдэлмэрингөө жэлэй түсэбнэ 112 процент гүйсэдхэбэ. Гөхтэтэй хамта 27 МТС-

байна. Төөд, партиин зарим айкомууд болбол партиин Уставай энэ өрилгыс тон хулаар дүүргэлтэ болгоно.

Прибайкальска аймагай 17 партсэдын нэрэмжэтэ колхозой партина организацин гэгшүүдэй хамтын суглаан июль ба август харануудта үнгэргэгдөөгүй байна. Убха ба тарихуураалгын түлэг дундаа ажаба байхада энди коммунистууд төрөн тухай анхралаа табангүй нууба. Партиин организациин секретарь нүхэр Балабас өөрынгөө хүдэлмэринэ амарше түсэгүйгөөр ябууладаг байна. Партиин-политическэ ба эмхидхэй хүдэлмэринэ үргэнитэ волхознуудай дунда абуулагдгүй зөрөөнөө энэ колхоз политическэ ба ажыхын кампанинуудые үнэгэрэхэ талаар аймаг соогоо гэжэжэ абана.

Эхин партина организацинуудта оперативна хүтэлбэр үгэхэ, гэгдэниэ улам бүхэжүүлхэ, коммунист бүхэниэ политическээр хүмүүжүүлхэ абдал партиин айкомуудай болон райкомуудай гол шухала улга байгаа.

Төөд, ВКП(б)-гэй Мухаршээрэй айкомой хүтэлбэрлэлхэ хүдэлмэрилгэбэ болбол, МТС ба төрөнэй бригадала, фермануудта ажабада, тэндхи партина организациин, группын хүдэлмэрилгэбэ үргэргэвэр танисажа, бодото заабар, тудалааха үүрэгтэй байха юм. Тус аймагай «Победитель» гэжэ артелиин партина организаци өөһдөнгөө үүсхэжөөр волхознойго доторой ажабайдал тухай асуудал өгшөөхэ удаа зүбшэн хэлсэдэггүй байшоо. Гансахан лэ партиин айкомой зүгшөө нагуулагдхан асуудал зүбшэн хэлсэдэг байна. Тиихэдэ энди олонхи коммунистууд суглаан дээр дуугай бууаг. Шүүмжэлгэ ба өөргөө шүүмжэлгэ абдалыс хэргүүтэй байна. Тиихэрхүү байдал Яруунын аймагай Исигын сомоной Лениной нэрэмжэтэ колхозой партина организацинда бий.

Тус партина организаци болбол ВКП(б)-гэй Обкомой 27 пленумэй дүнгые зүбшэн хэлсэдэг, а) пленумэй тогтоолыс бүрмүдхөн найшааха; б) ВКП(б)-гэй Обкомой 27 пленумэй тогтоол соо хэлэгдэһэн кутуу дундануудые нэгэ сүүдхын болзол соо усадлахыс волхознойгоо правлендэ даалгахы; в) партина эмхидхэй ба партина нитын хүдэлмэри найжаруула гэһэн тодорхой бэшэ тогтоол аббан байха.

Манай большевистскэ парти болбол коммунистуудые, илангага залуу коммунистуудые политическээр хүмүүжүүлхэ тушаа ехээн анхралаа табина. Энэ үдэр партина суглаан идейнэ-политическэ үдэр дээр хэмжээндэ үнгэргэхэ гэһэн партина организаци бүхэнэй түрүүшын зоригго хүн.

Мүнөө советско арадай политическэ өдөлхи үндэр дээр хэмжээндэ хүрбэ. Нимэ үдэр коммунистуудай хамтын суглаан идейнэ дээр хэмжээндэ үнгэргэхэ гэһэн партина организаци бүхэнэй мүндөөрэй зориго болоод байна.

Утл түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэн байна. Тэдэнэй тоодо: Кабанскын МТС—150 процент, Саянын—144, Жаримскэ—136 процент дүүргэбэ.

Хайндэрэй үедэ худалдаа-наймга дэлгэрүүлхэ тухай

БМАССР-ий Министруудай Совет болбол 1947 оной октябрин 3-да болоһон заседан дээр агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 30 жэлэй ой найжары үдэр үргэн худалдаа наймаа дэлгэрүүлхэ тухай асуудалыс зүбшэн хэлсэдхэн байна.

Улан-Удын мяханай комбинат хадаа 110 тонно мяха, 30 тонно колбас, 5 тонно консерв хайндэрэй үедэ худалдахын түлөө хуучыгч наймаанай организацинуудта тушаала юм. Мүн төршлэлтэ 125 тонн элбэ загана, 150 мянган түхригэй хэмжээндэ мяха, тоно, овш, һү; мэд, 17,5 тонно сыр, 200 тонно һүн, 35 мянган декалитр архи, 60 тонно кондитерскэ зүйл ба 260 декалитр пиво гэхэ мэтын зүйлнүүд худалдажа байха.

Энэ абтаһан тогтоолой ёһоор Бурмон-коопсоюз, Рыболовпобсоюз, коопсоюз-кай системүүд хадаа гороудууд ба хүдэлмэриншодой поселогүүдта нийлэдэг ехэ хэмжээндэ мяха, тоно овш, һү, мэд, намар, варени, жомс ба үндэр гэхэ мэтын зүйлнүүдөө худалдажа байха.

Эндэ абтаһан тогтоолой ёһоор, манай республикын худалдаа-наймаа өрхилдэг организацинууд, нотагай ажауйлдэборин ба едөө хоолой министростуудта, мүн першэл и мяханай комбинат, агаһадай ажауйлдэборинид, ага хэрэгшэдэй ба аялборинц едөөршын системүүд болбол хайндэрэй урда тээ ба хайндэрэй үдэр аялдан арагта шухала хэрэгтэй м бараа болон едөө хоолой зүйлнүүдөө тш элбэгээр худалдажа байна.

ХРОНИКО

СССР-ий Верховно Советэй Президиум болбол нүхэр Важнов Николай Петровиче Монголой арадай республикада СССР-эй шонэ ба түгээ эрхэтэй элсэн түсөөлгшнэ дунлао.

болбол нүхэр Иванов Иван Алексеевиче ондоо хүдэлмэриндэ ороһон дээрөөһөн Монголой арадай республикада СССР-эй онсо ба түгээ эрхэтэй элсэн түсөөлгшнэ тушаалаа судалга.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

(ТАСС-ай телеграммуудһаа)

Эсэгэ ороной сферометрууд

ЛЕНИНГРАД. ОГПУ-гэй нэрэмжэтэ завод дехүүдэй лэргэн соо шонэ приборууд бүтэжэдэбэ. Тусгаар хүд—сталина дээр шэл микроскопууд тодхоотой. Энэ хадаа тон парин аппарат—сферометрууд гэгшэ. Фото ба кинообективуудай, дурмуудай линзнуудай радиусуудые хэмжэхээр

хэрэгшэдэг юм. Нэгэ микроны хуби хүрлэр хэмжэжэ шададаг. Тус прибор хадаа оптико-механическэ ажауйлдэборид үргэнөөр хэрэгшэдэг байна. Мүнөө үдэр тус приборые туршалга хэлгэшэ.

Социалистическэ городон

ЕРЕВАН. 10 жэл өмөөнөө урда тээ эндэ орхигдоһон талаа байгаа. Мүнөө энэ талада Берин нэрэмжэтэ томо городон урганхай. Архитектуруул талаараа гол найхан гэр-байранууд, театр, һуруу-инууд, магазинууд, больница баригдхай.

Гол улицыньс хэдэн мянган мбод шонэ. Амарха ба снэгтэхэ ехэ паркые бий болгохо тушаа хүдэмэри эхилгэнхэй. Торго ба бүд нэжэжэ гаргадаг фабрикануудай хүдэлмэришэдэ коер томо гэрнүүд баригдажа өхлэвэ.

Днестр шадархи колхозууд—миллионерүүд

КИШИНЕВ. Республикын колхозууд энэ жэлэйгэ дунгуудыс уридалгад гэргажа байна. Колхозууд—миллионерүүдэй тоо олоһорно. Тиимэ ажаханууд гансахан Гираспольско ба Слободзейска районуудта хорн тухай бий.

системээр үнэлагддаг. Энэ аргэл жэмсүүдые га бүринөө дунда зэргээр 360 пүүд хураан абаа. Ошон 2 миллион түхэриг тухай болоно.

Слободзейска районой «Молдова советско» колхоз Днестр мурнайн эрэл эрвэ дээр, 500 гектар баян таримал жэмсүүдэй сад соо ажабуудат. Тус саднын снэххи хубын Карагашка уналуурин

«Красный партизан» колхоз мүн лэ нимэ амжалатай. Эндэ овочиин ба харгадыл баян ургаса хурялгаа. А. Проциус гэгшын бригадала гурбан гектар талмай дээр 150 тонно хартаба, гектар бүриндэ 4800 пүүд морковь ургуулаа.

«Новоселье» гэжэ фильм

МИНСК. «Белорусфильм» гэжэ киностуди «Новоселье» гэжэ хроникально-документально шонэ фильм гэргажа дүүргэбэ. Тус фильм хадаа Минск, Гомельскэ, Вилебскэ ба Пинскэ областуудай нэргээн бодхоогдон тосхолуудай шнэ ба гол

гэрнүүдтэ землянкуудһаа гаража колхознуудай зөөһөнө харуула. «Новоселье» фильм наһын үдэрнүүдтэ республикын экранууд дээрһээ харуулгажа.

Серго Орджоникидзын памятник

ДЗАОУЖИКАУ. Городой центртэ—Свободын талмай дээр, Серго Орджоникидзын памятник бүтэжэдэг байна. Памятникай 8 метр үндэртэй дүрэ Ленинградта шүд-

хагданан юм. Советске засатгай 30 жэлэй ойтой дашрамдуудан тус памятник нэгдэхэ байна.

Газай шнэ завод Таллинда баригдана

ТАЛЛИН. Эстонско ССР-ий Министруудай Совет Республикындаа столицында газай шнэ завод бариха ба городской газификацие үргэдэхэ тухай шнидхэбэри гэргаба.

Энэ шнэ предпрятта хадаа 80 жэл эршэнөө урда тээ баригданан мүнөө байгаа газай заводһоо 20 дахин хүсэтэй байха юм. Барилгын талмай дээр бэлэххэй хүдэлмэринүүд өхилгэнхэй.

Стахановска ажалай түлоо отара хонид

СТАВРОПОЛЬ. Петровско районой хонид үсхэбэлгэ ажалай бригаданууд энэ жэлдэ алдар нэрэглэйгээр ажаллаа. Тэднэр хонид үсхэбэрлэлгэ түсэбөө ба гүрэндэ ноһоо тухашагыс үзүүлэн дүүргэһөн байна. 100 хонидо ажалай нэмэлтэ түлбэри абаа. «Правда» колхозной хонидон В. П. Безруковский гэгшэ 614 эх хонид дээр 759 тонной хурга хүлгэн ажаба бүтгысхэ бүрин бүтгөөр төнжээгэйдэ

Энэнэй түлөө төрөнэй бригадала 77 тонной хонид ажалай нэмэлтэ түлбэри бөдүүдтөн үгтөө. Тэдэнэй 25 тоннойг энэ хонидондо өөртэл үгтөөн байна. Гадна Безруковский гэгшэдэ ноһоо хайшаламгыс ажалбарине үзүүлэн дүүргэһэнэй түдхэ 46 килограмм ноһоон ба 3700 түхэриг мүнган болон хэдэн мянган түхэриг бүд үгтөөн байха юм.

Сталинска областин Мариинска районой «Червоный Прапор» колхозой 73 навабай зөөһөөн И. Д. Ярошенко гаранай 48 га талмайн гектар бүриндэ 29 центнер тарья ургуулжа, 280 пүүд тарья нэмэлтэ тулбэри абаа. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Ярошенко абтаһан тарьягаа гэртөө абаашажа абаа. С. Гендельманай фото. (ТАСС-эй фотокрикс).

Урһэ хаалгада онсо анхарал табиха

Парти, правительство болон нүхэр Сталиной халуун оролдогын амдар, мннай республикын колхозуудай үргэн полинууд дөгүүр эрхин тархан ургаа. Урһэнэй участогууд дээр илангага найн тархан үргэн байна. Нимэ ургаса хүдэ-гээд, жэмсэ саг соонь хуряажа өхилгэн республикын олоһон колхозууд гүрэндэ тарья тушааха жэлэйгээ түсэбне дүүргээд, түсэбнөө гадуур тушаажа байха юм.

шадархан ба Тамчын сельсоветей «Социализм» колхозой үрһэнэй участоһаа 1709 центнер талмай хуряагданан аад, төрөнэй милл 200 центнерын эсбэрлэлгэ-жэ амбарта хагданан, бешиний тон дээр хэбтэжэ байха юм. Мүн тус аймагай «Улан Темник» колхозой үрһэнэй участогай 670 центнер тарьян сохилдүү-лүй байһар.

Мүнөө гүрэндэ тарья тушаахага гэдиз эрхэ жэлэй таригын үрһөө өөһдөгөө хүсэд хангаха тон шухала зориго республикын колхозуудай урда табигдана. Энэ зоригоого найса ойлгоһон Бичурин «Красная Звезда», «Красный боевик», Мухаршээрэй аймагай «Красный Заган» ба бусад аймагуудай түрүү колхозууд гүрэндэ тарья тушаахын хажуугаар үрһэнэй участогуудые хуряажа өрхө жэлэйгээ хүрэнгэ хажа дүүргөөн байха юм.

Гадна, зарим аймагуудай колхозуудар үрһэнэй участоһаа хуряагданан таржа өрхө жэлэй үрһэн байгигдохын ороңдо, харин ондоо төлөөһөн гаргалгалтагаар баримтанууд үзэгдэнэ. Төөд аймагай партина, советске оргонууд болон хүдөө ажалай табангай хүтэлбэрлэлгэд үрһэнэй фонд байгуулаха тухай парти ба правительствены тогтоолыс зарим колхозуудай эдлэжэ байдалыс ямаршыс хэмжэ абанагүй. Жэшээхэдэ, Задан аймагай хүдөө ажалай табангай дагша нүхэр Меркульевэй захиралаар тус аймагай Лениной нэрэмжэтэ колхоз үрһэнэй участоһаа хуряагданан 250 центнер шонисыс гүрэндэ туша-жерхидан байха юм. Төөд, буруу захирала зүбшэн Меркульевтэ мүнөө хүдлэр ямаршыс эмэ үгтөөгүй байһар.

Зөбшөө, республикын олонхи аймагууд үрһэ хаалгыс өхилгэдүй байһар. Тиимэ-нөө октябрин 1 хүрлэр республика дотор үрһэ хааха түсэб оройдоо 11 процент дүүргэлгэһэн байба. Бурумжалай, Хэжэнэй аймагууд хүрэнгэ хаалгыс мүнөө хүрлэр өхилгэдүй, Байкало Бугарын аймаг мнл 92 центнер хаанан байха юм. Мүн Прибайкальска, Хорин, Торин аймагууд нимэрхүү байдалтай. Энэ аймагуудай үрһэнэй участогай тарьян хангалтагайгөөр хуряагдажа байна.

Хэрбэ нимэ абдалыс сазадан үргэлж-лүүлэ наа, зарим колхозууд өрхө жэлэй тарилгада хэрэглэхэ үрһэгүй нууца алууча хүрэхэ байна.

Урһэнэй участогууд ойрын хэлэхэн үдэрнүүд соо хуряагдажа, төрөнһээ эбган тарьян нэрин няттаар арилгадажа аябарта хаахыс өһотой. Аймгуудай хүдөө ажалай табангай мүнөө гүрэнэй агро-номууд үрһэнэй участоһаа хуряагданан тарилгай тоо бүрнэхэй хэр зэрэ аялбар табигдаһан, ямарлар хадагалагдажа бай-һынэ ходо шалгажа байха өһотой.

В. Мамилэ.

Бурят-Монголой түрүү хүнүүд тухай

Арадай уранзурааша

I. Энэ билигтэй хурса хүнийс би Убьен-нын ташааурта ябахынь хараа һэн хаб. Галуута-Нуур һобшээ татан, захгүй һунаһан нимгэн дурдан пулаад шонги явралсаад, баруун захараа ортогойтой уу-зан үзэгдэнэ. Убьендэ өөдэ гараһан үсүүр харгыһаа оршон тойрон харахыда хэды олон унгын гайхамшагта шэрэ будагууд хайтан харгадана гэгшэбэй. Зүрхэндэ күр-хөөр!.. Тэрэ хүн ажажа ябаа юм һэн гү, алр амархаха эрөө һэн гү. Харгы хүндэлн коер гүрөөһөнэй айхабар найханаар бури гайхамтай гөөр, гүйдэжэ гарахыс хаража, хоер амата буугаа нуулаа түшүүжэжөөр һуугаа һэн. Үргэбш соонь дүүрэн юмэ: зүү бабаһа-һаа өхлээд зүүрүл хүртэр, биншхан хү-гоһөө өхлээд долгорог, бритвэ хүртэр... Хажууһан дүрбэн хүтэй табисуур, палитра, бирэ, зузаан ватманска саарһан... Урдаһань харахыда байгалинын өзг гайхамшагта найхан унгиан будаг соо бийр хайлажа һууһан шонги. Нуурай ба ойр мойной хөөрлэдэ байһан шонхэ өльбөм-бөмө хамагаа муртан шагнажа, ая галгын хангалтама аман үлэртэ һогтоһон мэз, нүүдөө хзан татажа уршаар шэртэн һуу-гаа бөлэй. Тэрэ хурса саруун харасынь таажа, алад хольгын адалгай олохо хара-а юм болбол зүрхэ хайлуула, нүдэн-һөө уба тоожуума найхан, лэйжаз урда-най эрлэглээгэхэ, булта амны болжоо хүдэлэхэ. Нимэ заргыс гавсал тэрэ хү-шэй нүдэ адуулажа харахат, өөрөө дурдн соогоо олохо бирахгайт.

бухалнууд зай забгаргүй жэрдэжэ, тар-ган бууза шонги тобойлдоно, баха уураа баална аа гү гэхээр. Тээ дорохоно хорин дүрбэн һууртай һури бодожо байна, бага-шүүд бүхэл шэрэжэ шаг шууга татаана. Нуурай энэ талаар хара мянган мал адууһан бэлшэнэ. Нэгэ томо эрэн буха хүлэжэ урда хүлөөрөө шорой үрхүрүүмэс. Эмээл морей ишэ тиншэ жаралтайгаар дабууһанан колхознигууд хасар- янзаар үгсэгд-үгсэгд цөлгөшөө. Хоер харгын бэлшэртэ нэгэ дунда зэргин наһанай хүн замнууһан басагантай хөөрлэдэнэ: колхозой хэрэг зүблэсхэ юм гү, али колхозр сагцаа хүдэлөө ха гү, бу мээрэ. Халин эх хоер морянын хошторонуудаа үнэһэлсэн байна хэбэртэй!.. Нуур дээрһөө арбаад галуун дэгдээд нара өрөхө зүг уруу элэ татан, «шарта-раа баяртай» гэгээн шонги жэгуурээрээ далан-далан яашоһо. Хоер гүрөөһөнэй нызгага дахуулаад ондөр-һундар оодор-лодон гараба.

II. Цыренжап Сампиловэй гартән өроод ханаарын дүүрэн үгөөтэй картинагуудые хаража һуухыда, минин досоо дээрэ хэл-лэгдөһөн һанал түрэлэг. Энэ билигтэй хурса хүнэй ажаабалд айхабар баян, угаа ута. Революциин урда баяшуудай паштух ябаа юм. Удаан Чита өрөжэ энэ хара хүдэлмэри хөһөн байха юм. Хаанта хархис үемн хү-дэлмэриншөнэй байдал, абарн зан, хүсэ хүрлэшгүй хүндэ ажалтай танисаа. Төөд тэрэ үдэр зураг зурахаар сүдөө заб хаанаһаа олохо байгаа гэшбэ. Харин Байкалай үнэххи революционерно центр байһан Читада Цыренжап Сампилов ехэ юмэ олохо абаа, бүхэли наһандаа маргалдахгүй дүрлөөр бариха абаа, Рево-люционерно пролетариадэй шнэ зориг, гай-хамшагта революционернууд-ленинецүүд Бабушкин, Серов гэгшэдэй баатаринг төм-сэлэй амисхал, өрө ба бурят-монгол дарлагданан арадудай хоорондох хэтэ алаанай холбоо барисан Цыренжап Самп-иловичын уран билигтэйс задаруулаа гэхэдэ тон зүйтэй байна. Мүнөө түрэхли советске арад зонийнгоо хэлэг хүндлэдэг хүртөө, Тингэжэ хубигүй батрак яһанан Ц. Сампилов мүнөө Лени-ной орденуор шагнагдажа, БМАССР-ий арадай уранзурааша, РСФСР-ий ураннай-хийл габьяата ажал-ябуулагта гэгээн хүн-дэтэ нэрлээгдэжэ хүртөөн юм. Гадна арад зон Цыренжап Сампилови-чын онсо шадабарине тэмдэглэжэ, Бурят-Монголой Верховно Советэй депутат бол-гон һуугаба.

Иймүүд хүнүүд, арад зоний гүн соһон ургажэ гаранан билгитэй хурса хүнүүд, советске орон дотор түүүхэ үзэгдөөгүй гүрлөөр ба түмэ мангаара дэбжэн гараа. Энэ хадаа советске правительствены, ком-мунистическэ партиин ба агуухэ Стали-най аша габьяа, агуухэ ордарадай, ле-нинско-сталинска национальна политикын аша табьяа мүн. III. —Ша гэнэм! —Мат гэнэм!.. Ишмэнүүд омотгой доржуу аблануудые газаһаа дуулаад гартән өрөб. Ехыс үзөөһөн сэдэн шарайтай хоер үбгэд энэдэг-тэй наадагтайгаар шатараа хуряажа һууба. —Москватгай һони дуулаха гэжэ өршөн аад, нэгые үгэрхөөр хая үлүү бэшэ ха гэжэ бодог һэм даа, —гөөд Хона Намсара өнөө-өнөөб догшоһон бузарраа бай-на. —Һа, Гоцаатай табиха бараа юм даа. Баһажа һууһаар аладаба даа, тингэшье һаа шүүсэтэйл байхаа,—гөөд нүгдөөһөн нэгэ данса гаргана. «Зай дээрал даа һонинно. Москватий ямар байһаб! 800 жэлэй найр тухай хөөршн. Хөөрөөжэ ядаа һаа, зурагаа ха-рууһыһ!» Цыренжап Сампилович нүдөнһингөө шэл абжаа стол дээрэ табид, бага гэлэргөө налай татажа, һаяхан Москва ошохо өр-һан тухайгаа хөөржэ оробо. «...800 жэлэй найр гэжэ айхабар ехэ найлдрэлгэхэ болоо даа. Баһа Октябрин 30 жэлэй ош найрда тон ехэ бэлэхэл болжо байна. Энэ ойдо Бүхэсоюзна уран-зурагай выставка нэгэдэхэ юм. Тэндэ минни, манай уранзурагшадай хэдэ хэдэн эрхын зурагууд шөлг-лэдэ абтаа... Удаан Бурят-Монголой 25 жэлэй ойдо юу зураха байһанаа баһа хэлээ бөлэй. Ц. ГАЛСАНОВ.

БМАССР-ий Верховно Советэй Президиумей Указ Слэн хүүгэдтэй эхэнүүдөө „Эхын алдар“ гэнэн орденуудаар ба „Эхын медаль“ гэнэн медальнуудаа шагнаха тухай

СССР-ий Верховно Советэй Президиумей
1944 оной августын 18-ий Указай үндэ-
сээр СССР-ий Верховно Советэй Президи-
умей үзэмээр шагнаха гэмэл:

Юэн хүүгэдэ турэнэн ба
хүмүүжүүлэн эхэнүүдөө
«ЭХЫН АЛДАР» ГЭНЭН 1-дэхи
ЗЭРГИЙН ОРДЕНООР

1. ПЕЧАЕВА Анна Романовна—Куда-
рын аймагай, «Красный Октябрь» кол-
хозной колхозница.

Наймн хүүгэдэ турэнэн ба
хүмүүжүүлэн эхэнүүдөө
«ЭХЫН АЛДАР» ГЭНЭН 2-ДОХИ
ЗЭРГИЙН ОРДЕНООР

1. АПУФРПЕВА Анастасия Ивановна—
Кударын аймагай, Бага Кудара гэжэ
тосхойной гэрийн эхэнэр.

2. БОПЛАРЕВА Мария Николаевна—
Кударын аймагай, «Путь Октября» кол-
хозной колхозница.

3. ПЕЧАЕВА Вайвара Ивановна—
Кударын аймагай, Улаадай тосхойной гэрийн
эхэнэр.

4. СЕРЕБРЕННИКОВА Мария Ивановна—
Кударын аймагай, Буденных нарамжэтэ
колхозной колхозница.

Долоон хүүгэдэ турэнэн ба
хүмүүжүүлэн эхэнүүдөө
«ЭХЫН АЛДАР» ГЭНЭН 3-ахи
ЗЭРГИЙН ОРДЕНООР

1. БРИУСКАЯ Анна Петровна—Куда-
рын аймагай, Малая Кудара гэжэ тосхой-
ной гэрийн эхэнэр.

2. БОПЛАРЕВА Хаврон Яковлевича
Кударын аймагай, «Путь Октября» кол-
хозной колхозница.

3. БОЖОРПИКОВА Дарья Артемьевича—
Кударын аймагай, 1. Кубышев-ий нарам-
жэтэ колхозной колхозница.

4. СЕРЕБРЕННИКОВА Пятаега Васи-
льевна—Кударын аймагай, Дундуй гэжэ
тосхойной гэрийн эхэнэр.

5. СТЕПАНОВА Прасковья Васильевна—
Кударын аймагай, «Комбайн» колхозной
колхозница.

6. СОБАШНИКОВА Александрия Павла-
евна—Кударын аймагай, Буденных на-
рамжэтэ колхозной колхозница.

7. СЕРЕБРЕННИКОВА Дарья Леоновна—
Кударын аймагай, Буденных нарамжэтэ
колхозной колхозница.

8. ТРАКАНОВСКАЯ Пяталля Ефимовна—
Кударын аймагай, «Искра Ленинна»
колхозной колхозница.

БМАССР-ий Верховно Советэй Президиумей түрүүлэгшын өрлөгшө
Г. ЦЫДЭНОВА.

БМАССР-ий Верховно Советэй Президиумей секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город. Советүүдэй И. Байшан.
1947 оной сентябрийн 12.

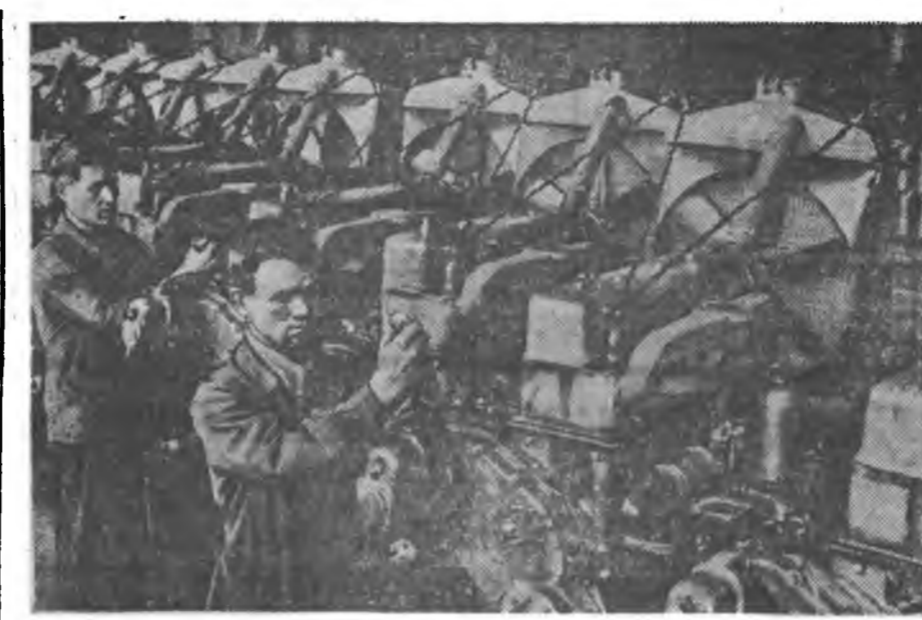
Алдарт ажалынаа түлөө арбан хони абаба

Мухаршэбэрэй аймагай Лениний нэрэмжэ-
тэй колхозной (Сугда) гэшүүн нүхэр
Цырема Пунцуква (52 набагай) хонин-
эй ферма хэсэг 6 жыл соо хүдэлмэрилжэ
байна. Нүхэр Пунцуква колхозой ажала
сэхэе суухаха мэдэнгүй, үнэн зүрлээн
оролдон хүдэлмэрилхөг эрхэн малхан юм.
Цырема хүүшэн өөршөө үнэн ажаалаар
колхоз соогоо алдаршанахэй.

Недехо нүхэр Пунцуква 115 өх
чинийнхоо 124 хурга абаад нэгэншэ
соогой хорлоготгүйгөөр мал болгоон бай-

Нахан бологон колхозой Халтын суг-
данай шидэбарээр, нүхэр Цырема
Пунцуква нэмжэтэ түлбэр болгон 10
хурга абаха болоо.

Ж. Цыбанов.

Башкирская АССР. Черниковско машина бүтэглэжэ болол комбайнуудай мотор-
нуудыг гаргаха хаалг жэлэнгээ хэдэн
ажакыда 327 мотор түсбөнөө үзүүлэн
нарамжэ эрхэн үйлээр хүдэлмэрилжэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Комбайнуудай моторнууды
мотор бүрдүлхөг эрхэн эсаранууд П. М
Черников ба П. В. Демин байна. Эдэнэр
хаала бүри нийлэн 1-дэ өөдөнхөө жэлгэй
нормы дүүргөө
Л. Якубовой фото (ТАСС-эй фотохропико).

Убэлдэ бэлэдхэл ябуулагданагуй

Кяхта городской ажайлээрлигшэн предпри-
ятинуудай хүтэбэрлэгшэд, партийна
профсоюзно организацинууд болохо убэ-
лэ бэлэдхэл тухай шаархан ВКП(б)-ий
Обкомой буюргой ба БМАССР-ий Министруудай
Советей тогтоолы үгэ дуугүйгөөр
басуулхын түлөө бодото хүдэлмэри
ябууха уялгатай байгаа. Гэбшье, энэ
городой ажайлээрлигшэн предприятинууд
олзоборилгын артельнуудей хүтэбэрлэг
шэд убэлдэ бэлэдхэл тухай хэлсэнхэй
эсэн аад, хэрэг дээрэ энэ шулаа хэм-
жэ-ябуулагданагуй үнэрлөгшүү, харин
«үрхдэхэд, сэг үшөө эртэ байна» гэсөн
банга бодотой нуужа байла.

Тухайн хэрэгэ байла Жэш-эххэ. Сүхын
арнай завод 1000 кубометр түлөө ба
2056 тоной шулуу нүүрхэ болзохон
мүнөө тэрлэлдэ мүнөө хүртэ суушше
түлөө газлага уруулагуй байла юм.
Мүн энэ завоной хүдэлмэрилхөг байрны
гэрнүү харноу заалай болошхойнуу.
Коммуналь гэр байрачуулы заабарил-
ха тухай тус завоной дирекци абагуйхэ-
нээр шөхөө бүтүүлхэд нуужа байла.
Мүн тэрлэлхэй Кяхта городской электро-
станци үнэрлөгшүү убэл 6 хоног хүдэлмэ-
рилөөд 7 хоног минл байдаг байла. Тэр-
лийн шалтгаалынш юу байгаа гэжээ,
түлхэлхэй дээршөө бологон байла юм.
Куйбышевэй нарамжэтэ олзоборилгын
артель убэлдэ хэлсэхөгуй муугаар болз-
хэжэ байла. Тус артелиин түрүүлгшэ
нүхэр Аполлонов «хоёр автомашинтай бй-
л, түлөө газлага шөржэ үрхдэхэд
гөөд» нэгшье кубометр түлөө газлага
орлуулагуй нуунаар. Тэрлэлхэн энэ эр-
телиин байрны гэрнүү болон цехүү за-
дагуй тулур байлтай. Жэшэххэ, арна
үйлэдэрлгын цех мүнөөшье хүртэ сон-
хогуй, үлгэргүй байна. Иймэрхүү байдаг
тай предприятинууд тон олон.

Тимэһөө Кяхтын Горсоветэй ба ай-
соведэй хүтэбэрлэгшэд республикын
правительствын тогтоолы олон үгэргүй
үрлүгээ хэмжээнүүдэ дары абаха зэргэ-
тэй
Убэлдэ бэлэдхэл хүдэлмэрилхөг хар-
раада абажа, өгөөд мүнөөшье өхилгээгүй
хаала недондохойхоо дахин дэлбэха бай-

Б. Дымрилов.

Харгы заабарилганагуй

Замаанай аймагай зарим колхозууд
харгы заабарилха гэжэ ханаагаа хүсэд
тайлагуй байлаар.
Енгорбийн совоседэй Кировай нарамжэ-
лэ болхон шархи харгынаа машинаар
байхын аргагүй. Энэ харгыгаар яахан
машинууд шабарта унажа, сүүдхээрэ
хөбөлгө ушар бий.
Тийн, колхозой правлени, мүн аймагай
харгын тага энэ ушырууды мэдэхтүмбэ
наа, харгыгаа зааха гэжэ оролдогогүй.
Төрлөлхэн Үлэгшэй совоседөө Модо-
товой нарамжэтэ колхоз хүртэрхи харгы

сум яама енхор болошхой. Энэ харгы
республиканысхан ухашарнагуй юм. Тээ,
аймагай МВЛ-ей харгы замтай тагагуй
хүтэбэрлэгшэд энэ харгы заабарилха
тухай ханаагаа тайлагуй.
Мүн «Коминтерн», «Большевик», Де-
пиний нарамжэтэ колхозуудай шархи
харгын мүн энэ заабарилганагуй болоод
байла. Тийн, тухай энэ хэрэгтэ аймагай
тагагуй, мүн колхозой хүтэбэрлэгшэдэй
анхараада тайбаха сэг болоо.
О. Самганов.

Уранайханын выставкэдэ бэлэдхэл

Манай орон болбол Агууехэ Октябрыска
Социалистическэ революциин 30 жэлэй
өмө өрхмөөр угтахын тула алауун бэлэд
хэл хэмэе байна. Энэ гайхамшгагуй үдэр
советскэ уран зураашад Бүхэсоюзна
уранайханын тог эхэ выставкэ нэрлэрин
7-то Москва городо өмхидхэ тэмдэ-
лэхэнь. Энэ выставкэ хаала Агууехэ
Ленин-Стаднийн партиин үдэрлэлгээр
манай ороной 30 жыл соо хаджа гарыба
гайхамшгагуй эхэ замы харуула юм.
Энэжэе сонсана ба автономно республика-
шуулаа уран зурагай искусствын олоно
мэдэжэ бологон мастериуд хабаадагсана
байна.

Советскэ уранзураашад болбол гэрэлтэ-
мэ того ба сэхэхэ зүрхэ хүдэлмөөр
«Бүхэсоюзнай» бэлэдхэл манай уранайханын
ба духова ажайлхэтай бүгшн халбар-
луудта бологон социализмын икхилэнуу-
лы, сталлиныска табанжалнууды амжа-
лтатайгаар бэлэдхэл манай эхэ ороной
тулөө шарайе зүблэлгана—социалисти-
ческэ обществые байгуулагата болохо шө-
на хунуудай образнууды хүсэл түрэнэр
гаруула хүртэгшэ гэмээ. Республиканын
бүхэн-й улахаара социалистическэ, өмч-
лөлчө национальна искусствэ хаан
мүнөө али бүгш газараа бурьяла хүсэл
дүүрэнэр халбарчн хүтэжэ байна
Улахааргай национальна искусствын хү-
тэжэ ба ургалты харуула манай
машаалтагуй уужаг эхэ ороной бүгш
республиканын ба областнууды үнэр
тээ ийдег үххатай зохиолууды бү-
тэтэ яахал выставкын шулаа зори-
лонуудай нтээн болоо.

Выставкын нэгэн эхэ бүгш соо со-
циалистическэ ажал ба ажалатай ажа-
буузал харуулаха, мүн төршолөн со-
циалистическэ индустриин харуулан
юхолоонд табилдха байна. Эсгэе орон
хамгаалын дайнал ба дайнала ялаар
илалта тухай теманүү выставкэ дээр
чүд эр горлойкон нуури өхлэхэ юм.

Выставкэе табихта зохиолнууды
бэлхэ хүдэлмэрилдэ манай ороной 2000
шахуу уранзураашад хабаалхай. Манай
Бурят-Монголой уранзураашадэй коллек-
тив советскэ уранзураашадэй нэгэн та-
наршайгү хэбшэ болхо байн тухайа
өөс гайхамшгагуй дүртэ эршөтэй халуу-
нар бэлэдхэл байна. Октябрыска рево-
люциин 30 жэлэй ойдо бэлэдхэме Бу-
рият-Монголой уранзураашад түлгэ ябуула
байна. Иүдээршье Бурят-Монго республи-
кын 25 жэл гүйсөөтэй ойдо зориулаг-
данай выставкэ бэлэдхэлэ зориго та-
билдана.

Манай республикын уранзураашад болбой
«Эвезда» ба «Ленинград» журналууд
тухай нүхэр Шалазовый хэлэһон гүнзэг
удахмартай элдхэнэ тон найнаар
өвгөжө абанан ба өөршөө хүдэл ризэ
эжэ харуусалгатайгаар ханддаг болоной.
Юуб гэхэдэ, манай уранзураашад болбол
гүнзэг ухатай, советскэ арайдай байдалы
хүсэл дүүрэнэр харуулан зурагууды
бэлхэме арай зоний хүдэлжэ байдагын
мэдрээ гэмээ. Тимэһөө уранзураашад
болбол өөдөлхөг зохиолнуудай тематикын
ийдэн шөлгөөд гол анхараада хандуудай
байна.

Иүүлэй үдэ манай уранзураашадэй
янар хүдэлмэрилхөг хөбөн ба ямар
зохиолнууды выставкэе табиха байн
тухай бодонхоноор хэлэжэ үгэхэмшн.
«Советскэ сэр гүүдэй Чифын горло
орло», «Фрунзулин үдэр», «Улан-Удэ
мханай комбинат» гэсөн ба бусад кар-
тинанууды японскэ империалистнуудай

бологон дайнда сэхэ хабаадагшэ.
БМАССР-ий искусствонуудай габылаа
ажал-ябуулагшэ ахур Г. Е. Пээлов
Кшөһөн байна. БМАССР-ий габылаа
ажал-ябуулагшэ Р. С. Мырдигеев—«Сэл-
дэгүүр гаралга» (Саян дэгүүр самолэдой
аралга), «Эрчэй хүни» (Эрчэй газар
сахалдга), «Байгал шүүргэнай урда
сэг», «Мойнон сэгсэлгэе» гэсэн гэгээн
картинанууды, «Нилья Ефимович Ренши»,
«Генерал-майор Балдынов», «Мэргэн бу-
на Цырендаши Доржиев» гэжэ портретууды
ба бусалты зураба.

БМАССР-ий габылаа ажал-ябуулагшэ
А. И. Тимин, уранзураашад А. А. Оклад-
ников, И. А. Аржиков, Г. А. Чеботев,
П. С. Голованов, Ф. И. Байдал, Е. И.
Певолдина, М. Е. Шестакова, О. Я. Пе-
тух, П. Г. Гаммаев ба бусад хэдэн олон
зурагууды бэлхэе.

Тэрлэлхэ дунда «Шинчөө», «Бурят-
Монго театрын артистнууд фронт дээр»,
«Колхозай гидростанция», «Бичурын са-
галтай заво», «Челостовалца арай зонтой
Улаан Армийн уулзалга», «Госпиталдэ бо-
додон кониетэ», «Фронтнын урасжалнууд»,
«Затуу малые харуулага», «Эгэна бар-
нишгай эхлөөтэй бригада», «Алтан по-
лунд», «ПЦЗ-гый Шуче нууцай дэр-
гэди амаралтын нэгэ» гэсэн томо томо
картинанууд ба хэдэн олон түрүү хүнүү-
дэй портретууд орон. Гална, мүлгэ ниг-
лэтын мастери нхэн П. Д. Намжилон—
Стаднийн дүрмэ мүлгэн дээр шилдхэ ба
мүншон хуутага ханжуурга хэмэе выставкэе
табиха байна.

Манай бурят-монголой уранзураашад
төрлөгшөө түсүүдхэ үнэрлэгшэ хамга,
тарилтын ба үбшэ таржэ хураалгын үлэ
Баргажанай, Блхтын, Бударын, Заяграйн,
Затын, Юруунын, Июлжын, Сэлжэтын
аймагуудта гаржа колхозно клубууд ба
улаан булантууды голшн шөжэ, эхлэхэн
палладиа агилтэй ябуулан байла юм.

Тинххээ, уранзураашад тэрэ хүдэлмэ-
рихэ туйлаа эжэ харуусалгатайгаар, үнэн
сэдхэлхэе оролдожэ ажална. Энэлгээр
рээ партийна организацинууд ба колхозой
правленинуудые хайшаалнууды хүтөөнхэй
байла юм. Ингэжэ манай уранзураашад
ВКП(б)-гый ЦК-гый февралскэ пленумай
түүхэтэ тогтоолы бэлэдхэлэ хэрэгтэ ха-
баадагсана.

Сентябрийн тэмдэ бгаар манай уранзу-
раашадэй зураган картинанууд 1947
ондо болохо уранайханын Бүхэсоюзна
выставкэе элбэгдэхэ. Выставкае табиха
үрлүгүүдэ шэсэн абаха комисси манай
уранзураашад 7 хүдэлмэриин абанан
байна. Тэрлэлхэ тодоо: минн зурагшан—
«Талаа абанан алучн» гэжэ картинга,
Советскэ Союзай Геройи Мокалеягуй пор-
трейт «Советскэ сэр гүүдэй Чифын горло-
о орло» гэжэ Пылаовой, «Шинчлэ»
гэжэ картинга, артистнууд Балин ба
Балдаковай портретүү—Тимшиэй, «Фрон-
товийгай хөөршөн» гэжэ Шестаковгай бө-
лөһөн зурагууд орон. Манай зураашадэй
хүдэлмэриин эхэ хайшаалтайгаар хүдэл-
жэ абганшоны тэмдэлхэ шулаа.

Ноһрийн 7-до Улан-Удэ городо агууехэ
Октябрыска Социалистическэ революциин
ойдо зориулагданай уранайханын выстав-
кэе нэхэ гэмээ тон эхэ ба тон ха-
муусалгатай зориго болоно. Тимэһээ
бури эршэгшгээр, эсгэе сугалшайгү
чазуу шалтага ажаадажа, мүнөө үелэй
байлааа зондолохон үндэр дээрэ шаргай
зохиолнууды бэлхэе манай зураашадэй
тайлашагуй шулаа үүрэе болоно.

Ц. Сампилья,
РСФСР-ий искусствонуудай
габылаа ажал-ябуулагшэ.

ПАРТИН АЙКОМОЙ ХҮДЭЛМЭРИ ТУХАЙ

Мухаршэбэрэй аймаг хожомдоноор.
Иүшье наа шалтагаантай байдаг. Ямар
шалтагаан дээршээ болжо Мухаршэбэрэй
аймаг мүнөө болтор хожомдожо, бүгш рес-
публиканы гавырныг татажа байна гэжшээ?
Энэ асуудалай харуу үгөөд үзее.

1. ХҮТЭЛЭРИЙН БОЛЬШЕВИСТСКЭЗШЗ СТИЛЬ ТУХАЙ

Нахан эрхд партиин Мухаршэбэрэй
айкомдо ороһон хүн эхээр гайхаха байн.
Харан гэхэдшэи энэ айком соо олон хүн
телефоноор хашхарадажа байдаг.
Нэгэхи секретарь нүхэр Митякинэй
приемсо соо нэгэ залуу хүн, аймагтагуй-
гаар толгойгоо үлшэ халбайлгаржеол,
сагнаа сэг бүхэндэ мэдэнүүдэ суглуул-
жа буулг. Энэ хөн гэмээ гээд хараал
үзэхлөөний партиин айкомой секретарин
тувалаша нүхэр Рамдан байба.

Иймэ мэдэнүүдэ аймагай хүдөө аж-
лай талагуй статистику суглуулжа өһотой
бөшөө аа?

Энэ айкомой хүдэлмэрилхөгшэ өөдөнхө-
лгөө түлэмэриин хангүүгөөр олоо хүнэй
хэхэ үдэлмэриин хэжэ байдаг. Хоёрдох
секретарь нүхэр Новолопкинэй кабинеттэ
оролгоһон энэ нүхэр бава телефонно тру-
бкы шаягаар бажуужархеод, хори гү, али
заримлаа гүшэ үшэн минута соо хөөр-
дэжэ байга үшэн сүрдүшын асуудалынь
дуулаалаш нүхэр Новолопкинэй нитэжэ
суулааг. «Хүн центнер ороһоо үнэрлэн
үдэгтэ тухашаа гэмээ та?»

Энэ асуудалай харуу абаад нүхэр Ново-
лопкинэй өндо асуудал табидаг: «Күмөөдөр,

хэдэн центнер ороһоо тухашаар бэлэн
болгожо байнаб та?» Сашан нүхэр Но-
волопкин нитэжэ асуужа ородог: «Хэдэн
комбайн ябажа байнаб?, «Хэдэн машина
ороһоо зөөжэ байнаб?», «Хэдэн морсөр
ороһоо тухашаа гэмээ та?», «Молотини-
най хүдэлжэ гэмээ гү?» гэхэ мэтэн эхэ
олон асуудала харуу абаад, нүхэр Ново-
лопкинэй заабаринууды үгэжэ ородог.

Энэ хоёрлдөө дуулаад байхаа партин
айкомой секретарь нүүвэ гэжэ мар-
тажше болохоор. Энэ асуудалууды
мүнөө тарна хураалгын ба тухашалгын
сагта хөн табингүй байха бэлэй. Энэ
асуудалы совоседэй түрүүлгшэше,
МТС-эй агрономшье, колхозной сетеводшье
табиаг. Харин партиин айкомой секрета-
рь нитэ байдалы мэдэхэ өһотгүй гэжэ
билдээр хэлэхэ бөшдөн Иймэ байдалы
мэджэхөө, партиин айкомой секретарь
ондохоноор эмэниин хинаха, тобшохоноор
заабарн үгэхэ өһотой. Нүхэр Новолопкинэй
үдөрхөө үдэр бүри кабинеттэ нуугаад
колхозной түрүүлгшэштэй телефоноор хөө-
рлөөд үдэрөө үнэрлэгшэ.

Партиин Мухаршэбэрэй айком гү, али
аймагай Советэй гүйсэкокомой тнагуулаар
харахалашин гансахан лэ телефоной хөө-
рлөөншэи хүтөөдө найдадаг хүнүүд эхэ
оноо. Аймагай колхозуудай яабан хүн
колхоз бүхэндэ телефонограмманууды ба-
лшһын эхэ олон газарха хаража болохо.
Тээ телефонограмманууды партиин ай-
комой аймагай Советэй гүйсэкоком, тэрэн
үй хөөе ажлын тага, комсомолой айком,
аймагай центрге сайхан бөлшөө өндөө

Мухаршэбэрэй аймагша бөшгүүд

организацинууд элбэгдэг. Телефонограм-
манууды элбэгшөн хүнүүд тэлэнэ марж
жархеод, бава ондоо телефонограмманууды
голохоор, «хатуунааар» бөлшэхын түлөө
тойгойгоо шажа буулаа.

Партиин айком болохо нимэ болшөөн-
скабаше стилээрэ колхозой. МТС-эй ба
совхозой өхн партиноорганизацинууды ба
тэрэнэй секретарьнууды жааг заршамгүй
болгобо. Нэгэ зарим организацинууд ханаа
амар, излагай байдалтай болошхойно.

2. ВОРОШИЛОВАЙ НЭРЭМЖИЗТ КОЛХОЗОЙ ПАРТИИЧА СУГЛААН ДЭЭРЭ ЮУН ХАРУУЛАДАА?

Партиин айкомой большевистскэбөшээр
хүтэбэрлэжэ байганинь Ворошиловай
нэрэмжэтэ колхозой партиина суглаан
дээрэ элбэхээр харуулдагшэ. Билдээр
Шарадайн сомоной Ворошиловай нэрэмжэ-
тэй колхозой партийна организациин суг-
лаанда байлсаболби. Энэ суглаан дээрэ
нэгэ асуудал байгаа. Колхозной түрүүлгшэ
нүхэр Родонов «тарна хураалга ба гү-
рэндэ тухалгын граффигай дүүрэггүй ту-
хай» элдхэл хэб. Тус колхозно 400
гектаршаа үдүү тарган хураалгагүй, ту-
шалаага оройдоо 50 процент дүүрэл бай-
ба. Энэньшөө түрүүн энэ колхозой хүтэ-
бэрлэгшэд телефоноор гү, али ноураалаа
харалсажа байжа партиин айкомой хүдэл-
мэрилхөгшэй асуудалынь хоно нитэжэ хө-
лөдэг байгаа: «Биэнэр бэлэхээр хүлэ
мээрэ дүүрэгхөби, тарна тухашалгые бол-
зор соол дүүрэгхөби. Нүхэр Родонов
болон партиноорганизациин секретарь нүхэр
Володин гэгшэд партиин айкомы мэдэхэ

хурашанан хүнүүд гэмээ. Энэ болжо бай-
хан суглаан дээрэ нүхэр Родоновто:
«Тантай зэрлэгжэ байхан колхоз оройго
тушаалгааа дүүрэгэе, таанар хожомдобо»
гэхэдэ, «билдээр хүншөө нүүрхэтэгшэ бэ-
зэби» гэжэ убаггүйгөөр хэлээд нууна.

Партиина суглаан болбол нүхэр Родо-
нов, нүхэр Володин хоерто партиин хөм-
жэ абаад, энэ хооломлоо усаахага гэжэ
тогтобо. Энэ тогтоолой өһөр нүхэр Ро-
динов тарна тухашалгын хүдэлмэриин сэхэ
хүтэбэрлэхэ өһотой бологон, түрүүлгшын
орлоно нүхэр Андреев тухашаага тарже
Володин болгожэ байха бологон юм. Нүхэр
Володин болбол партиин-политическэ ба
ойлгуулажын хүдэлмэриин хайжаруулаха
өһотой байгаа.

Энэ суглаанай тогтоол хэр зэргэ дүрт-
гэлтэ болоно гэмээ гээд хараал үзэхэлэ-
мшэ, нүхэр Родонов бригадала гаржа
байхан эл конторо соогоо бүхэлэ үдэлтөө
элдэбин тифованинүүдтэ гаржа табижа
нуулаа. Нүхэр Андреев машинаа капуста
түрэгшэ Улан-Удэ горолто наймаа хэхээ
ошобо. Нүхэр Володин селснгоий шалгал-
та хэхэ гэжэ ошохон байна.

Ингэжэ байхаа юм болохо гэмээ?
Энэ мэтэн бапанта хаала Мухаршэбэрэй
аймагай яахала хожомдожо байганинь
элбэхээр харуулаха үгэбэ.

3. ПАРТИН АЙКОМЫ БА АЙМГҮЙСЭДОМОЙ ТҮЛӨӨЛГШЭНЭР ТУХАЙ

Энэ аймагта телефоноор хөөрлөлгшэ «Һүүтэ
мушкал байхаана» гайна түлөөлгшөнөр
гэжэ нэрэ зүүрэгшэд бий. Партиин айком-
ой ба аймгүйсэдокомой түлөөлгшөнөр
колхоз бүри элбэгшэһөн байна.
Хүдөө ажалы оперативнаар хүтэбэрлэ-
хэ гэһон большевистскэ партиин заабарн
Мухаршэбэрэй аймагта мартаалхай. Кол-
хозуудай хүтэбэрлэгшэд аймагшаа тү-

лөөлгшэнэрэй өрөөдүүдэ хүдэлмэриин хэжэ
шалахаа болшохон байна.
Тээ түлөөлгшэнэр колхоз дээрэ өрөөд,
«би» гэжэ бөө тоолоод, колхозной байла-
лынь байнаар шалгажа шалахагүй гү, али
шалгаха дүрагүй дээршөө юмын мэдрөн-
гүйгөөр заабаринууды үгэжэ ородог. Нэгэ
зарим түлөөлгшэнэр оройдоо нэрэ зүү-
гэдэ колхозой түрүүлгшөнүүды дажажа
ябадаг. Ингэжэ байхаада юмын байнаар мэд-
эхэгүй, хүндэ тухаше хөлөгшүй, минн лэ
үдэр сар үнэрлэгшэ байга. Жэшэххээ,
Суглаан сомоной Баилинай нарамжэтэ кол-
хоздо партиин айкомой ба аймгүйсэдокомой
түлөөлгшөнөр нүхэр Безбородов элбэгшэн-
хай. Нүхэр Безбородов энэ колхозой по-
лөвэй стан дээрэ колхозой түрүүлгшэ нүхэр
Рыжакковы бахаад нууна. Мүртэй туша
хүргэжэ шалахагүй байгаад нүхэр Безбо-
родов энэдэ гараа кармаада хэжэ абанан
хүнүүдэй элбэгшын болохон байна. Тийн
гэхэдэ энэ колхозой поли хэр дэ Матюкин-
на пады гэжэ участогта тарна хураалгын
эжэ муугаар хөһөн байна. Энэ «участок
дээрэ нэгэ зарим колхознигуй гектар бү-
үдэ 3—4 центнер таржа гэжэрхээд, тар-
жэ гэмээ таржагаа һүүдээршье суглуулжа
мэһөөлгээд гөрөө зөөжэ байна. Усөөхэн
гектар газар дээрэ 153 центнер тарган
нйгэжэ гэмээшхой.

ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН НЭГЭДЭХИ КОМИТЕДЭЙ 1947 ОНОЙ ОКТЯБРИН 6-ай ЗАСЕДАНИ ДЭЭРЭ ГРЕЧЕСКЭ АСУУДАЛ ТУШАА А. Я. ВЫШНСКИЙН ХЭЛЭН ҮГЭ

1. Англо-американска гэмнэгшэд баримтануудыг хэзэгайруулна

Волгари ба Югославин зүгнээс политическ бие даанги байдал интернационал бүтэн байдала ушаар аюул тухай гэж нэрлэгддэг гэнэ генеральна Ассамблейн эвэр-американска делегацин табиалантас делегаци болбо мхланхаа хойш ир асаран байх юм. Американск делегацинууд эв асуудалыг байхдаа, тэдэний хуралханууд хэлтэс эхоор үнэн бодото дээрэ шивнэн зорилгоонутай ямарш тун ондоо зорилго табижа бай- ба мнз алханхаа хойшо элгэ- нэ ушар хадаа американска деле- гацин үгнүүд ба энэ коми- тетугаар американска дуралхал- проектигийн уха шанар хэ- рэв тодорхойлогдоно.

Баримтануудыг анхалтайгаар шэн- гэрлэхэд Грецин хойто хүршээр- итү үлэхдөн гэмнэгшэд ба нүхэй оройдошье үндэһэй хур- лалын адуур элгэ болор. Энэ асуудал гэгдэе харжа эхилсэн үш түрпэ соо /ХЭХ/ хэдэн ор- он тургууцэ /США, Греш/ ба мун олонтини ханамжанууд хадаа Греци ба Югославия хаган шэ- рүү үлэхдэ үлэртэ зориута хүбтс- эр байн байна. Греческ хилс- лэраг арсалда буяалтачнуудыг энэ комиссин байгуулагданаа ндэ тээ США-тай түлөөлшл- лэме дэмжэдэг гүрүүд болбо энэ гэмнэгшүүне уришлалан то- шоо орон байн. Тэдээр болбо комиссин документүүд соо үнэн- дээрэ үшлэг шнжэлэгдэхэ ба

өлөгтохо эһотой зүйлүүне имг- нөгтодохо хэрэгтэй гэжэ улс бур- лалдаг ба оролтохо байг болон г- рөнэр булдалаа—США-тай, Велико- британи, Грецин түлөөлшлэ болбо шнжэдэр бэлэн шнжэхдээрнэ шнжэ хажуурт байн эвэг шнжээр ндэ хэлэг болонхой. Жшсөөн, шнжэй шнгэ өлө хүнүүд хадаа түр- мэдэ харжа үзэһэй хэрэггүй үлэхдэй хэлэһэн эһоор, «стали- н» ман хуар гүнзгүнгээр оронхой гэжэ хэлэг боло. Тибсөөн, ндэг гэршэнүүдэй хэлэһэн үгнүүд, ндэ гэмнэгшүүдэй байханы элгэ- тэ ушарынш ниггэж гэршэ баримта- ны үнэн хүнүүдэй зарманниш- орондошинууд мун байханаа гад- ндэ тоото гэршэнүүдны элэг баа- ны оножо үтэ үлэһэн байх юм гэжэ энэ мэдэр. Тэд гурбан категорин- нэр нмэ хүнүүд байн ба тэрэй ндэ үгнүүдтэ өгтгэхэ ямаршэ ндэ үгн байн тулаан, өрыннэг- дые өгтгүжэ болмо. Дурбалж- лан гэршээрэй хубита соком юм- бэ, энээн тухай Макнейл хэлэнгүй мун нмэ үлэг баримталг бул- дундуу эһэн тухай дурлангүй үсг- лэлтэ юм. Харин бизнэс өчөг- гэршэнгүй гаража шамахагүй байнаби.

Эв би эхөөр тухай өөргөө шталь- ндэ эһоор ба үнэн зүбээр хэлэхэ мтэ байна.

Түлөөлшлэ болбо хэрэг- тэй ушарын хадаа тус комиссин- ны баримтанууды хуурма болго- ндэ дутуу дунда зүйлүүд дээр бэл- ндэ гэршэй байдал хадаа оройдошье- ндэ ба баримтанууд дээр бэлдог- дон Макнейлэй хани нүхэрэй тус- тала хуралд хадш тэрээнэй эхээр- ндэ тус комисси дээр бэлдог

шнжлэн, Макнейлэй ханамжаар ха- ны байн комисси болбо ямаршэ шартай факт баримтанууды хала- шал хадаа хэмэ. Американска г- н Дженсон болбо Аюулгүйн американска делегацин гарганан- нууды сагааруула хэрэгт өрын- ндэ үгнүүд зориулан байн хадаа ндэ үлэхдэй өөргөө хэлэһэн тус сурлагуй болосо, харин Дженсон болбо Югославин. Болгарин шнжлэн гүрнэ греческ партизан- тууламжа хургаж байншнлэн г- нн шнжлэн зарим нэгэн хилс- ндэ буяалланууд тухай тогтохо мн байн. Тибсөөн г- н Дженсон ндэ тууламжанууды дан эхэ ндэ ханамжаар болжо хэлэһэн ба шнжэн эндурал хэзэгйрланууды мн байн. Ангистрон-Линдэ бол- цо асаран асаралдуу болбо имгта- ланхаа гарганан ба энэн туула- амжын группа хадаа гансал греческ партизанууды шагнаһан байн гэжэ комиссон хэлэнгүй үнэгэр. Тэндэ ндэ партизанууд бэу зэбсэгтэ тэрэ- ндэ гэршэн ба итгэжиралһан тухай Дженсон болбо шнжлэн энэ хэзэгүй- ндэ гэршлэн болгарска капитан Живков ндэ батлан ба тэрээнэй хэлэһэн шнжлэн, тэрээнэй тоого г- н Дженсон ндэ буруу дээрэ томологуй байн.

Партизанууд болбо Греци хураар шнжэ абуулагдһан юм гэршэн греческ партизанууды абад үзэбэл, энэ партизанууды группа болбо дурбан гэршлэн—Арвантандис, Якос, ба Рамнандис гэгшэд үнэн сө-

хэ гэршлэнгүүды үгөн байн. Тэдэ эхэ хүнүүдэй үгөн гэршлэнгүүд боло- ндэ дээрэ үгн ба харин эдгэй үгнүүдэй тошо хуряангүүды эндэ хэлэгдэ бай- хэ юм. Энэ хуряангүүд дээр бэл харал- үжбэл дээр дуралдһаа гэршнүүд бол- бо тодоншо бүү зэбсэгн хуряан абаһан ба интернационал нүхдэ Грешнэ гэршлэн гэршлэн гэршлэн байлгал ба болгарска лагерта харуул доро байна- ханш эли тодо болоно, гэршн хамта, эдэ үнүүдэ Грецид оруулан ябалдала болгарска засагай зүгнөө ямар ндэн ха- бадалга зүүнүдэй баримта отгогүй бай- хэ юм.

Бүү зэбсэг тухай гэршэ баримтанууд хүшэй өтгөшөгүй байхан сокомтой. Эдэр болгарска территория дээр бүү зэбсэг абажа байншнлэн баталха ямаршэ бар- имтанууд үгн юм. Тэрэ байгтай тус- тууламжын группа болбо өөһөншлөг- гэршэнүүдэй харуулан хэлэһэн үгнүүд соо таарамжагүй ба хуурма байн үгн- нүүды тодорхойлохо баатай болоһон байн. Жшсөөлб гэршэ Арвантандис болбо «эв ажал греческ гү, али болгарска кэвэр дээрэ болоо гэжэ сэхэ хэлжэ ша- хагуй байн» гэжэ мэдүүлэн байн. Мун гэршэ Якос болбо бүү зэбсэг г- н Греци гү, али Болгария хубааншнлэн «эв ажал баталга шнжлэгүй байн» гэжэ, гэршэ Рамнандис болбо бүү зэбсэг Болгария абаһан байнаби гэжэ хэлэһэн байншэ. Гэршэ Фотиндис болбо бүү зэбсэг Болгария абаһан гэһэн ханамжа харжа «эв ажал зэбсэгтэй шнжэ байн» хэлэһэн үнүүлэн болбо. Жшсөөн, тэрэ ниггэж мэдүүлэн байн юм: «Болгарска территория дээр греческ солладуудай хүтэгжэ бай- ншнлэн бизнээр байн харжа байгаби, тэдэ тэдэн тэшэ бизнээр буудагуйди, тэдэ буудага эрхэ манга байгаагүй хэмэ».

Живковой энэ мэдүүлгэ буруу бол- хын түлөө греческ офицер Сприноуос гэгшэ хадаа аралцин 18-ла ушарын болгарска патруль эриг нэрэгэ юмэ хэлэ- жэ байгаа ндэн гэжэ мэдүүлэ. Тэдэ греческ офицерэй энэ мэдүүлгэ болбо дээрэ дуралдһаа тууламжын группын харуу- лан хэлэһэн эһоор, Живковой хэлэһэн бодото үнэн байдала харша байх юм.

Ингэд байхдаа, бизнээр болбо энэ бүхн эсэргүү харша зүйлүүды эбсүүл- хэнэ байгтай харин тодорхойлон ойл- гуулахын ямаршэ гэршэ баримтагүй, харин элэг хуурма харша тодорхойлогто- нууды харанбаи.

Дженсон болбо Бука-Надвен-Третестэ болоһон арсалда тууламжан тухай хэлэ- һэн байн. Тэдэ, оло тоото гэршнүүдэй харуулан хэлэһэн эһоор, Югославска заса- гууд болбо Грецигэ Югославска тэр- бэн орон партизануудай зэр зэбсэгүүды хургажэ, тодоншо Грецидшэ өөргөөн ордуула бөлш, харин Югославин терри- тори хуар тэрбэн оронхой лагернуудта абуулан — энэ гол бодото ушар тухай ндэ үгн хэлэнгүй үгнэрһэн байн.

Греческ гэршэ Михайдисай харуулан хэлэһэн үгнүүды анхалтайгаар ул- шад үзэгтэй. Тибсөөн эдэ партизанууд хадаа югославска хилс хадидар сэрэгүүдэй дуулахагуйн түлөө шангаар абаа гэршнүүд үгнэхэ гэршэн прижа абад, бүгнэй үгнэ лагернхаа гаржа абаһон байн. Бшэ ондоо гэршэ баримта байхагүй юм, тимэжэ госпичинууд Эватт, Дженсон, Мак- нейл, Палларис ба Спаак гэгшэдэй ханамжа- наа абаһан хэлэг зүйлүүды хэлэгтн тү- лэ ямар эхэ юрэ бусын фантазитай байхэ эһотойшэ элгэр.

Ингэд байхдаа, партизанууд болбо комиссин засагуйнаа нуусар Грецид ородог байгаа. Энэ дээр бэл югославска засагууд болбо гэдэ партизануудта ямаршэ түуламжа үгнүүдгүй байншнлэн элгэ бөлш аал. Г- н Дженсон эвэншнн харангүй гархдэн дээр байн туха ндэ элгэһэн харангүй гарл.

Юрэ хэлэгб, тууламжын группа хадаа энэ болоһон арсалд буяалдаа «болоһон газар дээр» бшэ, харин ондоо тээ, Югославска хилсхэ 10 километр хой- ло газарта шнжлэгжэ үлэхэн байн. Юрэ гэдэхэ энэ бүхн район партизануудар өвгөнгөнгүй байгаа. Тэдэ тууламжын группа болбо эли болоһон хэрэгшэ шнжлэгжэ энэ газарта греческ засагуйдай зүгнөө парти- зануудта эсэргүү карательна операцине абуулаа хүтгээд ниггэж энэ мүрделгэ шнжлэгжын тглар өөрөө таару эрхэ байдал зохигодох байн хойнош шнжлэг- хон ушар факт бшэ гэжэ гү?

Ингэжэ уришлалан бэлдхэлэй ябадл үгнэрһэн ба полицейск жандарисы хэлэг абууланууды хэлэһэй үгнүүд «бури дээр» абуулагдһаа мүрделгэ шнжлэгжэ хадаа ямар удхатай байдагы хүн бүхэн байн мэдэрг.

Тимэжэ тус тууламжын группын хүдэмэри хангалттай гэршэ г- н Спаагай мэдүүлгэ энэ дуралдһаа болоно. Тэдэ, греческ карательна сэрэгүүдтэ үнэндэ туша хүргэжэ тус тууламжын группын дээр дуралдһаа хэрэг абуулгунууд хадаа алишье талы баримталхагүй шнур харалхагүй орон байхэ эһотой өөргөөн аруун уалгыг магһан энэ группын бүү- дүүлэг хэзэгйрланууды гэршлэн бшэ гү. Энэ асуудал Советск делегаци бол- бо сэхэл тимэ гэжэ харюусалаг байн. Эвэ, тууламжын группа болбо Ингэдэ мн налануудай организацин объективнэ орон байхэ эһотой өөргөөн аруун уал- гыг эбдэн байн.

Хоботоо Штадуудай түлөөлшлэ болбо албанска хилин Колица районд 1947 оной июлин 10—12-тоо Албаниа Гре- цидэ мянган хүнэй тоо 8—9 баталон партизанууд орон байн гэжэ мэдүүлбэ. Тэдэ Дженсон болбо энэ ушар туула- мжа гурбан янзын харша мэдээһнүүд би байншнлэн байн мэдэхэ хамч. Өөр өөргөө хэлэһэн үгнүүдтэ эсэргүү харшаар харуулан хэлэһэн энэ гэршэнүүд хадаа хилсхэ 5—10 километр хоно байгаа, партизануудай хилс алжаа ороншнлэн харжа байн болоно. Сүхэжэ халашх- кээд нмэ гэршнүүдэй хамтын үгдэ өтгөхө хэрэгтэй байх юм. Тэдэ, туула- мжын групп болбо энэ ушары греческ партизануудын зүгнөө Греци хуар «Интернационалн бригадэ» сүмэржэ оройго гэршэ хуулар хуурма мэдүүлгэ дээр бэл үндэһэй элгээтэ бусаар элгэ- ннэ мүрден шалгажа орон байн. Тэдэ хэмэйшэ мэдээгэр айһан хүнэй ндэн бэлдгэр. Тэрэ газарта асуудала оройноо 10 греческ партизан «Интернационалн бригадин» «сүмэржэ орон» тухай юмшэ хэлэгжэ шалгагүй байн. Тэдэ энэ хэлэһэн үгнүүд хадаа эдэ партизануудай зарманниш салалска ба албансар хэлэһэн байн гэһэн мэдүүлгэ тэдэ болоод үнэгэр.

Тууламжын группа болбо эһотой түнэ ба хулар хуурма хаана байн гэжэ тодох- хон оролдохо гаргаагүй. Мин э эсэргүү хамта зүйлүүды бшэд э хала- һан байх юм.

Өөргөөн американска нүхэршэ шалал хүсөө хайрлалтагүйгээр хамгаалһан г- н Дженсон ба г- н Спаак хоерой гарганан тоболохо хадаа тоноше бирагуйгөөр ойл- гогдохо зүйл байн: тууламжын группа ба комисси болбо Аюулгүйн Советэй олонхин гарганан тоболононууды ба- талж гэжэ. Тибсөөн байхдаа эдэ бүхн ушарнуудыг зүбээр сэгнээд үлэбэл морнөө нөөргөн хачуулаах тэрэгдэ хүлэһэн яба- дал мун болоно гэжэ сэхэ хэлэжэр. Аюулгүйн Совет болбо тус комиссин суглуулан фактууд дээр бэл үндэһэй тоболохо гаргаа бшэ, харин тус комисси болбо ямар ндэн фактуудтай суглуулг- лаагүй байн үгэ. Аюулгүйн Советэй олонхи дуглаар гарганан тоболононууды баталан байх юм. Энээнхэ сөхөөр хэлэгжэ болоһогуй.

Госпичинууд Дженсон, Макнейл, Палларис ба Спаак гэгшэдэ эдэ бүхн зүйлүүд

2. Мүрдэлгын комиссида гарганан бүдүүлэг хэзэгйрланууд

Греческ түлөөлшлэ болбо Албан, Болгар ба Югославин зүгнөө Грецин политическ бие даанги байдалы ба территориялна бүтэн байдалы усадхаха хэрэгтэй байн гэһэн юрэхын гэмнэгшэ- нүүды өөргөөн хэлэһэн үгнүүд соо даб- талан байх юм.

Гурбан гэмнэгшэд—США-тай, Велико- британи ба Грецин түлөөлшлэд—тэрээн- дэ ндэгдэн Бельгин түлөөлшлэд ба мун баһа тэрээнэ мундэр ндэгдэн (тэдэнтэй ндэгдхышэ Билээр соком мэдэжэ байгаби) г- н Эватт болбо греческ хилс дээр болоһон арсалда туула- мжанууды манган үзэхэ комиссин оло- нхийн гарганан тоболохо хадаа ямар ндэн фактуулаа үндэһэйлэн мүүдэн үндэһэй тоболохо гэршэ гэршэ ба тус комитет болбо тэрэ комиссин дуралдһаа дуралдһаа мнн дэ байшагаад Генеральна Ассамблейн ба- таламжада дамжуулан үгэхэ эһотой мун гэршэн ханамжа баталан харуула хүсэтэй байн. Энэ талаар комисси гү, аам тууламжын группанууд юмэ хэлэгжэ шадагуй. Тэдэний суглуу- лан зүйлүүд хадаа «бс шорой соһоо суглуулагдһан байн хэмэ. Тимэжэ энэ баримтанууд дээр бэл үндэһэйлэн дурал- данууд хадаа үнэ сэлтэй байхагүй ба үнэхөөрөөшье үнэ сэлтэй байгаагүйн элгэ болоно. Тэдэ, энэ баримтанууды харжа үзэгшгүй ба сэгнэргүйгээр үнэгэрэ болохогүй юм.

Комиссин материалнууды шнжлэн харжа байхэ үдөө комиссин олонхинууд- дай харжа үдөө фактууды өөрөөр ойлгохо тус фактуудта ба тоболононууд- та огто тааралгагүй ухаан болдо таара- гуй тоболононууды комиссин бусад делегациудта ба амтаар абуулаа гэршэ харалтай фактуудай олоно гарганан анхалдаа абаһан үнэгэр болохогүй. Тус комиссин хүдэмэрид хэлэһэн байн хоер делегацинууд (Колумбиска ба бель- гискэ делегацинууд) Грецин зүгнөө өөргөөн хойто хүршэнүүдтэ табинан гэмнэгшнүүдэй багтын түлэ гарганан «презупитивэй гэршэлүүдэй» ндэ «нмэ байн тухай» сөб сэхэ заан хэлэжэ байн юм.

Төм элгэ байһанын ойлгосотой. Комис- син суглуулан документүүд болбо Генеральна Ассамблейн үгнээхэ үгнээхэ дүүрэн боломжотой ба үшөө тимгээд Аюулгүйн Советэй бүри урда тээн олонхи дуглаар абаха шнжлэгэришэ эли тодо байн тулаан дэн эхээр эшлэн га- ханаан хэрэггүй гэжэ тэдээр байһа- ншнлэн сохотой.

Мунөө болоод байхдаа бүришэ простой репорт манга дуралдһаа байн. Тус комиссин суглуулан туһатй ба туһагүй аймабар эхэ оооо бухал материалнууды эндэ өршөн хэн ндэн захадан хүртэр үзэгжэ шадахагүйшэ мэдэжэ байгад тэдэр- нэр, жшсөөн г- н Эватт болбо тус аил- хэлэше нүдөө анижа өршөн бөөрөө батал- жаржэ гэжэ хураһан байн. Ндэсөө- шье, комиссин олонхи подкомиссин материалнэ баталан байн хэмэ. Мун Аюулгүйн Советэй олонхийн ололхид тэрэ комиссин материалнууды ба- талан байн хэмэ. Мунөө болбо Аюулгүйн Советэй шнжлэгэришэ таян баталга элгээтэй өршэ гэршэ, тимэ- жэ Генеральна Ассамблей хадаа энэ комитетэй баталамжы тогтоон баталга ган- сал зантай болоно хам да. Ингэдэ бай- хадаа фактууды бодохо үзэхэ, материал- нууды шнжлэгжэ ба шалгажа үзэхэ, тимгээд өөргөөн ухаан болодог хүсэр ямар ндэн логическ тоболохо гаргаа хайлашгүй байдала мннэ сүдэлгэг гайхагтай жэгтэй аил, ухаан болодог огтошье таарамжагүй арга зам манга заажэ эхилэр хам да. Тэдэ энэ ухаан бодолдоше хэрэгтэй, иматгал г- н Эваттэй репортөөр гогосовалжа дүүргэһэн олонхийн хэрэгтэй байгаа байн.

Эдэ бүхн гэмнэгшэд болбо тэдэний баримта гэжэ ндэгдэр Грецин хойто хүршэ болохо гурбан правительствоудай урдаһаа табинан гэмнэгшнүүдэй үнэгшэй шанарын хажуудан хүрэн асуу ухи тоохон болон хилилэгшээхэ айтгад фактууды дуралдажа зайлажа гаргад байна- ншнлэн мэдэжэ болоно. Палларис хэлэ- һэн үгнүүд соком нмэ удхатай байбэ, тэрээнэй хэлэһэн үгнүүд хадаа «Грешнэ тууламжа үзүүжэ тухай президент Тру- мэнэй программы зоржуулан өөргөөн шнжлэгжэ магтаал ушаран абажа гэжэ гэжэ ндэһэнхэ онгоогоор ндэгдэн арга- гуй байн юм. Американска өөргөөн абадалы магтаха зуура г- н Палларис болбо «сүсэнин хүнүүдэй индигууд» эсэргүү ба үнэхөөр демократин халбаран баларжа байн Грецид долтожо байдг шнжлэн тэрээнэй хойто хүснүүдтэ эсэргүү хэлэн үгнүүды нмэжэ хэлэһэн байн юм. Энэ тимээ г- н Палларисэй арсал- даа гэжэ нмэ сагаа үнэгэржэ харг мун болохо байн. Грецид сагалтанал зүгнөө олон түмэн аралды даралжа ба хондаж байн тухай эвэн дээр бэл дэндэ демократин үнэршэ үгн боложо халаһан тухай олодо мэдэгдһэн зүйл- нүүды хануулха хэрэгтэй.

Мүрделгэ шалгалтын абуулагдһан эрхэ байдал хадаа тус шалгалта дээр бэл эһотой байн хуулиа принципнууды үндэһэйлэн ямар ндэн тоболононууды манга гартуулжа шадаха. Эрхэ байдал байгаагүй байжа магад. Тэдэ, зарим ндэн делегацинууд амлар амлараа баталмажын фактууд дээр бэл өөргөөн тоболононууды гаргаа гэжэ хүсэдг бай- гаа хаанш энэ метод хадаа эхэл аюултай метод болохо байн, гэжэ француска деле- гаци онсо тэмдэглэһэнни гэршэн уша- лал бшэ байгаа.

Имэ аюулта хэрэг абуулануудай үрэ ямар байгай? «Имэ» ндэн таын шнжлэгэришэ хадаа болоно амаг тулаа хар- жа байга зарим талаануудта таарамжа- ба Аюулгүйн Совете бургуулар ойл- гуула зайлашгүй байһанын мэдэжэ, «хуулиа шанараар гэршлэн байтам- жанууды эбахын талаар тус органине байгуулан эрхэ байла таарамжагүй бай- гаа», «хуулиа эһоор дүүрэн үндэһэйлэй баталмажанууды биднэр гаргаа ба эвэг- гээрэ бүришэ критическ байдала оро- лонхо ушары бршэ эхэ р оро болохо ба ямаршэ штхала үндэһэйлэй дүүрэн үндэһэйлэй ханга сэхэлэе дайраха бай- наби» гэжэ тус комиссида мэдүүлэн француска үгнүүдэй зүбөөнгөгүй байжэ шадахагуй байнаби.

Француска хэлэлтнүүд соһоо баһа ндэ эшэ татажа хэлэгб: «Даншэ ороо болохотой хэрэгшэ шнжлэгжэ үзэһэн дээр бэл гарганан байдл бурхэ бүтэжэгүй болоһон байн: хоер талын тоо зүб ба нюур харгаагүй тодорхойлолыг үнэхөөр сэхэ буса зүйл гэжэ сөб сэхэ харжа абад гошо хуулиа эһоор таарамжагүй байһанай фактууд эли тодо хэлэгжэ байн. Ингэдэ байхдаа тус комисси зүгнэ- үд 6 гэмнэгшэй хүдэмэри болбо тэрэ- нэй суглуулан баримтануудышье талаар, тэрэн тушаа олгоһон сэгнэлтнүүдэй- шье талаар хангалтгүй гэжэ нмэ боло- хогүй юм. Тус комиссин гарганан тобо- лоннууд болбо американска делегацин зүгнөө Албан, Болгар ба Югославин зүгнөө Грецин политическ бие даанги байдал ба территориялна бүтэн байдалдэ

3. Грецид болоно байгаа гражданска дайн ба Холбосто Штадууд

СССР-эй ба Польшын делегаци нмэ ханамжада өршөн байн. Греческ сэрэгэй хүнүүдэй зүгнөө Югославин, Болгар ба Албанин урдаһаа хэлэһэн гүршлэгжэ, харалган талаар Грецин хойто хилс шадарай районуудта ашлан хэрэгжэжэ байн ба төндэн хөсүү шыга байдала гой факторнууд болгохо байн ушар бол- бо Грецин дотоон байдал дээр бэл гар- ганан, ндэн талааһа греческ арам ба нүг- өгө талаһа греческ правительствос той- рожо бөөгшөршн антидемократическ хүс- сөнүүд хоерой хоорондын төмөл, зарим ндэн хари гүрнэй реакцинооо крутуудай дэмжэжэ байгаа т-мэсэлэй ябадал мун боло- но гэжэ тоолоно. Грецин хойто районууд- та тохөөлоһон байдал болбо эхилэ тал- лаараа Грецин дотоорой хэрэгтэй харн гү- рөнүүд бэл ороһон ябадала үрэ шалга- ган мун. Ингэжэ ороһон ябадалы Грецин антидемократическ хүснүүд фа- шистска эвмэгшлэтэй сугтаа хүтэлшэ дээр бэл ндэ хуаран этгээдүүды тойроһон Грецидэй антидемократическ хүснүүд аймабар эхэр ашагажа байда ба онын Греш ба тэрээнэй хүршэ гүр- нүүд хоерой хооронд нормальн харилсаа байгуула ябадала наад ушаруудад бай- хэ юм.

Энэ ушар болбо бүхн хөлхэй мэдэг- дһон оло тоото фактууд дээр бэл энэ тодо болоно. Греческ хилс дээр гарал- аралда буяалтанууды мүрден шнж- лэгжэ комисси болбо зааханше тзлы объективнэ ба нюур харангүйгээр өөргөөн хүдэлмэрине абуулан байгаа хаа энэ фактууды Генеральна Ассам- блейд хилбарханаар асаран харуулжа шалгажа байгаа. Тибсөөн, тус комисси болбо греческ хилс дээрхи байдалы Югославин, Болгар ба Албаниа таарам- жагүй муугаар харуула ба эдэ фактууды бэлардуула гэжэ хэлэг бүхн ороло- долгоо гарганан тулаа ниггэж шадагуй байх юм.

Тибсөөн, тус комисси болбо өөргөөн хэрэгтэй уришлалан абаһан зорилго- гөөр хандһан байшье, өөрөө өөргөөн гэршлэг баримтанууды алхам бүхнээр харжа байн ба эдэ бодото баримтанууды газаалһал ямаршэ аргагүй болоһон байн

Эдэ фактууд хадаа аймабар тодорхой байн тулаан тус комисси болбо эв- шөөн, хилс шадарай оло тоото буяал- данууд тухай греческ гэмнэгшнүүды үндэһэйлэй гэжэ тоолохо баатай болоһон юм. Энэ ушар тухай комиссин тоболоно соо ниггэж хэлэгдһэн байн гэршэ: «парти- зануудай хэрэг абуулануудтай холбоотой бөөрш хилс дээрхи журамны өбдөн ябаданууд хадаа Грецин правительств- вын зүгнөө гү, али тэрээнэй хойто правительствонуудай зүгнөө зорюута гурхадан гаргажа байн юм гэжэ гэрш- шэлг гү, али эв хоон талааһа сар үргэл- жэ гүжэрдэлгэ провокацини политика бо- тожо байн юм гэжэ, мун эдэ арсалдаа туу- ламжанууд хадаа ямар ндэн оройноо аг- рессивнэ ханамшалтагай байһанын гэршэл.

авуул тохөөлдуула юм гэршэн ямар ндэн ханамжаа абаһан дуралдһаа оройдо- шье үндэһэйлэй байны соком харуула.

Дээрэ хэлэгдһэнхэ ямар тоболононууд гарха эһотой байна?

Ингэдэй тобоһооч. Энэ комиссин өөргөөн хүдэлмэрид гол баримта болго- нон арга метод болбо тус хэрэгтэ нюур харалгагүй байдал хашаагүй, харин тус комисси хадаа мундэн шалгалтын органи- ндэ, харин гэмнэгшнэ ороон боло- лон абадала асаран байн юм.

Хоёрдох тобоһоо. Мүрден шнжлэгжэ абадала эрхэ байдал хадаа «эһотой хуу- лийа принципнууд дээр бэл үндэһэйлэй» тобоһоолууды гаргалын арга тэдэндэ олоогүй байна гэжэ француска делега- цин хэлэһэннишэ тоон зүб байн юм. Он- доогоор хэлэгжэ, тус комиссин хүдэлмэ- ридэ алибхн хэрэгшэ үнэн зүб эһоор шнжлэгжэ өршлэгэ дүүргэдэггүй ябадал гаргананишэ мэдэжэ, үнэндэ бүхн фактууды бодото дээр бэл ба ямаршэ хаза- гайталтаггүйгээр, ямаршэ политическ үмчлалан хаваалаггүйгээр шнжлэгжэ ябадал гаргаагүй байһанын эли тодо болоно.

Гурбадах тобоһоо. Тус комиссин олонхи дуглаар абаха гэршэн Югославин, Болгар ба Албани тухай ханамшалтанууд тус комиссин бодото баримтанууд дээр бэл огто үндэһэйлэгжэгүй байһанын тодор- бо. Комиссин олонхи гэдэ хадаа Балка- нууд дээр гададын политическ талаар гаржа байгаа бодото фактууды сэхэ- рүүн хэлэг гэжэ байһанын элгэр. Энэ гурбан тобоһоолууд болбо тус комиссин олонхине дурбэлжэ тобоһооло асарха эһотой байгаа гэжэ: греческ правительств- ствын ба тэрээнине хайшаалаг США, Вели- британи ба Бельгин табинан эдэ бүхн гэмнэгшнүүдэй аймары үндэһэйлэй байһанын тодожо, тэдэжэй зүгнөө Алба- ни, Болгар ба Югославин правительств- вуудуудта табиханан эршлэнгүйлэй ямаршэ үндэһэйлэй байһанын тодлоһон тобо- шололо асарха эһотой байгаа. Тэрэ байга- гай, энэн греческ правительствос табиха гэмнэгшнүүдэй дүүрэн баримтануудай байшы харуула.

не гэжэ харуула бодото баримтанууд ог- доогүй байна.

Комиссин энэ тобоһоо хадаа хилс дээр гарган арсалдаа тууламжануудта Югославин, Албан ба Болгарин гэмтэй байһанын тодорхойлоно бшэ гү? Тус комис- син хушлөг политическ эрхэ байдала аймабар хөсүү хүнэ ушарлануудта хүдэлмэришэ баатай болоһон байшье Югос- лавин, Албан ба Болгарин энэ мтын хөргө- абууланууды зориута эрхилэг байн юм гэһэн гү, али хилс дээр гарган ар- салдаа буяалданууд хадаа эдэ ороноудай агрессивнэ ханамшалтанууды гэршлэн гэршэн болото баримтанууды олоогуйди гэжэ сэхэ хэлэг бшэ гэжэ гү? Ингэдэ байхдаа Грецид эсэргүү ямар ндэн агрес- сивнэ хүснүүды дэмжэжэ байгаа юм гэжэ Югославин, Болгар ба Албани оло- нхой урда үргэн эхээр гэмнэгшн ябадала ямар юмэн үлгээ гэшб? Юншье үзэ- нөгуй.

Тэрэнтэй хамта хилс дээр болоһон арсалдаа буяалдануудай шнжлэн оло- нхине хадаа партизануудай хэрэг-абуула- нуудтай холбогуй байн юм гэжэ тө

„Заготзерногой“ пункт дээрэ

Ууш... Остогройн өдөр түүхэн хара түүхэр хушагданга, хаана ба, нэгэ тэ...

культури-гэрээлэй тагаар шэгдөөн улаан майханина дагша комсомолка...

Хизаары шэнжэлжэ кружогууд Хизаары шэнжэлжэ акадмич Обруч...

Болз рһоо урид тоособод Агуухэ Октябрьска социалистическа...

Загаһа үрэжүүлгын шэнжэлжэ Пряутска гүрэнэй университетэй доцент...

Удмуртска АССР. Хахад жэл өмскэ мотозавод ангуушадый барилга...

Га бүрин—1500 пүүд хартаабха

ТОРН. (Телефоонор абага). «Авангард» гэгжэ хүдэ ажалай артельнин оролдохон...

рлглын үрһе хаанан байна. Мүнөө колхоз...

Доржи Бачзаровта памятник бодхогдохонь

«Скульптор Василий Васильевич Машур бурядай туруушын эрдэмтэ Доржи...

Убэлдэ бэлэп

Түмөрэмэй волюкачануудай коллектив үбэлдэ бэлэглэе хайнаар ябуулна.

Инвалидуудта туһална

Бяхтын аймгүйсэжкомой дэргэдэхи социализма төдхөмжын таһар (хаагшань нүхэр Игуннов) Эсэгэ ороноо хамгаалгын...

Шэнэ мастерскойтой бол

Хамнигадйн МТС харьяата мотозавод дайгаа туһалаггаар энэ жэлдэ мастерскойтой болобо. Тус мастерскойтой үбэлдэ хүйтэндэ трактортой...

Колбасна цех

Бяхта горохтохи «Красное знамя» олоборлогтын артель (түрүүлэгшэни Драган) шэнэ колбасна цех хэбэ.

Заменада пэтробооперациин хүдэлмэри муу

Заменадай пэтробооперациин үлэсн тоосотон-бунгуулин суглам бүтүүлээр өөдөһынгө хүдэлмэри...

Бэлигтэй үльгэршэн

Бурят-Монголой Республикын Түхтэй аймагай Сагаан нуурай сельсоветэй совет...

«Магайн үльгэршүүд» гэгэен номой автор, үльгэршэ Е. П. Сороковиков болбо «Аршан» курортдо амаржа байха зуура...

«Магайн үльгэршүүд» гэгэен номой автор, үльгэршэ Е. П. Сороковиков болбо «Аршан» курортдо амаржа байха зуура...

Энэ байгаал ба хүнэй эрхим һайн абага хөөрой нэгдэл болбол арадай онтохонудай энэ илгаргын тухай шэнжэ...

Мүн энэ бэлигтэй үльгэршэни творческо биография хэблэхэ бэлэжэ байнам, тэрэнэ Егор Ивановичын 80 наһанай ойн баяга зориулагдана. Энэ ойн баяр хада БМАССР-эй литература ба искусствын хүдэлмэрлэлшэдей эхэхэн баяр байхам юм.

ЗАРЛАЛ

Энэ оной октябрийн 13 да күмөө эконоимын Бурят-Монголой нагс жэлдэтын институт түүхэшэй эрхэ...